

OM FÅGELSKÅDNING OCH NATURCIRKELN

”Fågelskådning” kan låta lite ”nördigt” men är sedan årtionden en väletablerad rörelse med tiotusentals anhängare till den del av zoologin som kallas **ornitologi** (latin: ornis = fågel).

Fåglar hör och ser vi överallt i vår omgivning och som en följd av ett allmänt ökat naturintresse kommer helt säkert behovet av bättre kunskap följa efter. Vad är det vi ser och hör? Vad behöver man – förutom stort intresse och baskunskap om fåglar– för att bli en god fågelskådare?

I första hand behövs en bra kikare. Den behöver inte ”kosta skjortan” men heller inte en plastig dussinvara av låg kvalitet. Bra optik betyder god skärpa utan förvrängningar. En hyggligt stor diameter på ljusöppningen ger en klar bild och god synvinkel. Den anges i grader och bör vara helst 8 men inte mindre än 6. Gradtalen betyder att man på 1000 meters avstånd täcker ett område på 140 respektive 110 m.

Med detta sagt blir valet en kompromiss mellan prestanda, pris och fysisk storlek. Stor, tung och klumpig blir obekvämt när du bär den i rem runt halsen. Välj istället en mindre lättare kikare med förstoring 8-10 gånger och en linsöppning på 20 – 25 mm. Beteckningen 8 x 25 står för förstoring 8 gånger och 25 mm linsens diameter. Linsen bör vara antireflexbehandlad.

En fågelbok med tydliga bilder över alla i Sverige häckande arter är nästan ett måste, men med en smart mobil, dator eller surfplatta fås tillgång mängder av bilder och annat material.

Väljer man ändå en bok, är en sådan med tecknade bilder att föredra då de foton tagna i naturen kan visa fåglar med avvikelser från ”normfågeln”. Använd kikare och fågelbok växelvis så att du ”artar” dina observationer så rätt som möjligt. Tänk på att unga och gamla fåglar av samma art kan skilja sig åt i utseende.

På internet finns mängder av information och bilder t.ex. här:

<https://www.xn--fgelsng-exae.se/> där också deras läten kan avlyssnas. Mer avancerad information hittar du här:

<https://fageln.se/> (enklare) och <https://artportalen.se/> (avancerad) är till bra hjälp att lära sig om arter.

Läser du detta på dator eller läsplatta med tangentbord? - håll ner Ctrl-tangenten och håll pekaren över länken, klicka när du ser "handen"

En **krysslista** förtecknar alla landets fågelarter och den sanne fågelskådaren prickar av dem hen sett och lyckats identifiera.

De mest hängivna skådarna är med i Club300, föreningen för dem som har ambitionen att kryssa fler än 300 arter inom landet.

Krysslistan finns att få på vår expedition, Klockarbacken 7

När på dygnet skådar man som bäst?

Fågellivet är som livligast i gryningen, men man behöver för den skull inte gå upp mitt i natten. Det räcker med att vara något så när morgonpigga för att uppleva en fågelkonsert – kanske en tidig vårmorgon – bara det en upplevelse i sig.

Bästa och snabbaste sätt att lära sig något om fåglar är att följa med någon fågelkunnig ut i skog och mark – till en "fågellokal" – som skådarna säger. De flesta kommuner har sådana lokaler utprickade på kartor och där kan finnas fågeltorn som ger fritt synfält över ett större område.

I vårt län är Ågestasjön (Farsta) en av de finaste lokalerna, men vid Flemingsbergsviken, på gångavstånd från Huddinge centrum, bidrar reningssystemet för dagvatten till ett rikt fågelliv.

Flora och fauna

Så mycket av det vilda djurlivet (fauna) ser vi inte vid vår framfart i naturen, men vänder vi blicken då och då mot marken, så kan vi ha turen att träffa på någon sällsynt växt som är värd att studera närmare.

Föregångaren på botanikens område – Carl von Linné – var också intresserad ornitolog men på ett mer vetenskapligt plan. Dåtidens (1700-tal) redskap för att skärskåda fåglar i naturen fanns inte. Men hans *Systema Naturae* 1735 – för att klassificera växter har inspirerat efterkommande till att indela bl.a. fåglar på liknande sätt. Läs gärna om Calle på länken: https://sv.wikipedia.org/wiki/Carl_von_Linn%C3%A9

Hursomhelst – att följa i hans fotspår är en utmaning vi inte mäktar med, men är vi utrustade med en hygglig flora bör vi kunna klura ut det mesta av växtlighet som kommer i vår väg. Med mobilappen PlantSnap är det ännu enklare att identifiera växtlighet.

Ver 3.0 /210505

Men utflykter i naturen måste förstås ha ett avbrott för fika och lite skvaller och skrönor, så glöm inte packa din ryggsäck med något ät- och drickbart.

Vi avslutar på temat medicinalväxter här representerat av ett årligen återkommande stånd *Fingerborgsblomma* (*Digitalis purpurea*) som växer intill bussändhållplatsen i Sörskogen. Många vet att den användes för tillverkning av hjärtmedicinen med namnet *digitalis* (nu avregistrerad), men få vet att 2-3 uppättna blad av växten kan vara en dödlig dos för en vuxen person.

